

O N D E R W I J S

BEOORDELING EN BEGELEIDING VAN STAFLEDEN AAN EEN TANDHEELKUNDIGE OPLEIDING

FACULTY EVALUATION AAN DE UNIVERSITEIT VAN FLORIDA

T. PILOT

*Uit de vakgroep Parodontologie-Prothodontie-Sosiodontie van de rijksuniversiteit te Groningen**Trefwoorden: Onderwijs*

De kwaliteit van het onderwijs aan toekomstige tandartsen neemt toe naarmate de onderwijzende staf beter voorbereid is op het geven van onderwijs. Ook een doorzichtige organisatie waarin elk staf lid weet wat er van hem of haar verwacht wordt, werkt bevorderend. Naar het oordeel van het College of Dentistry van de Universiteit van Florida te Gainesville (Florida) moet aan bovenstaande stellingen de voorwaarde worden gekoppeld dat de onderwijzende staf, en in feite elke medewerker van de opleiding, regelmatig wordt beoordeeld en doelgericht wordt begeleid.

'Faculty evaluation' is een onderwerp dat in de Verenigde Staten niet alleen in theoretisch opzicht doch ook in concrete toepassing de aandacht trekt. Men leze daartoe het speciaal aan dit onderwerp gewijde juni-nummer van de Journal of Dental Education 1977.

Aan bovengenoemde opleiding werkt men aan de beoordeling en begeleiding van stafleden vanuit een drietal benaderingen, die die aandacht verdienen:

a. Beoordeling van de staf door studenten.

Naast beoordeling door afdelingshoofden en professionele begeleiders van de universiteit wordt ook door studenten relatief veel geoordeeld over het verkregen onderwijs en de bijbehorende stafleden. Aan het eind van vele cursussen en blokken onderwijs moet elke student, alvorens hij tentamen mag doen of alvorens hij uitslag krijgt van de test, een uitgebreide vragenlijst invullen. Deze lijsten worden anoniem ingevuld en uit deze verplichting is zo langzamerhand een standaardprocedure gegroeid. Daarnaast probeert men zo veel mogelijk te bevorderen dat de studenten alle uitzonderlijke gebeurtenissen in het onderwijsproces schriftelijk en anoniem melden. Deze laatste rapportage is vrijwillig en gebeurt natuurlijk met name wanneer er reeds problemen zijn. Er is dan ook een behoorlijke hoeveelheid inzicht en ervaring vereist om door de papierwinkel heen te kijken en de werkelijke probleemsectoren in het onderwijs of de problemen in het functioneren van de staf te ontdekken.

Daarboven worden in het kader van een cursus ter voorbereiding op postacade-

misch onderwijs (Pilot, 1978) studenten uitgenodigd om bepaalde stukken onderwijs nauwgezet te beoordelen en wegen aan te geven ter verbetering. Zeker deze laatste activiteit wordt door de studenten en staf zeer positief ervaren (Allen en King, 1977).

b. Afspraken vooraf over rechten en plichten.

Een tweede groep van maatregelen is gebaseerd op het systeem van de 'contractual letter', een schriftelijke afspraak voor elk cursusjaar. Er is een taakfunctie-omschrijving voor elk staf lid en een duidelijke omschrijving van het onderwijs- en onderzoekprogramma van elke afdeling. Met ieder staf lid wordt afgesproken wat hij in het komende jaar denkt te gaan doen, waar hij de meeste energie in wil steken, wat hij wil verbeteren in het onderwijsprogramma, hoever hij zijn researchproject wil brengen, etc. Doordat men dit schriftelijk vastlegt, is het zeer eenvoudig om na een jaar via het jaarverslag het resultaat te beoordelen. In het jaarcontract worden ook de afspraken vastgelegd ten aanzien van nascholing en de specifieke wensen van het staf lid.

Het grote voordeel is echter dat iedereen zich vooraf moet realiseren wat hij eigenlijk wil. De leiding van het instituut verwacht van elk staf lid en van elke afdeling dat men een aantal grondbeginselen heeft waarop men onderwijs en onderzoek baseert en dat men een doel voor ogen heeft. Men verwacht ook dat een ieder kan evalueren of dat doel na zoveel tijd bereikt is en vervolgens de doelstellingen kan aanpassen.

c. Herverdeling van middelen, geld en mankracht.

Beoordelen van gegeven onderwijs en signaleren van zwakke plekken is natuurlijk zinloos wanneer geen doeltreffende maatregelen ter verbetering mogelijk zijn (Mackenzie, 1977). Een deel van het succes in faculty evaluation is gebaseerd op de betrekkelijke grote macht die het bestuur van de opleiding heeft om middelen (ruimtes en onderwijstijd, maar ook geld en personeelsposities) te verdelen. Dit houdt in dat het ontdekken van probleemgebieden en het bespreken van mogelijke oplossingen geen droogzwemmen blijft.

Samenvatting:

Een systematische beoordeling van het gegeven onderwijs én de stafleden, gecombineerd met een doelgerichte begeleiding van stafleden werkt bevorderend op de kwaliteit van het onderwijs en op het werkklimaat. Het systeem dat men toepast aan de Universiteit van Florida wordt in het kort besproken.

Energie en mankracht worden gestoken in probleemgebieden en in nieuw te ontwikkelen gedeelten onderwijs. Een voorbeeld hiervan: Om de drie jaar wordt het onderwijsprogramma van elke afdeling beoordeeld, verbeterd en eventueel opnieuw opgezet. In het beoordelingsjaar heeft de desbetreffende afdeling de beschikking over onderwijskundigen en is er een mogelijkheid om elders de noodzakelijke cursussen en bijscholing te volgen.

Al met al bestaat er aan de tandheelkundige opleiding in Florida een organisatie waarin men doelgericht werkt aan verbetering van de kwaliteit van het onderwijs en aan het werkklimaat. Het is namelijk te voorspellen dat van de staf veel aanpassingsvermogen gevraagd wordt. Onderwijs geven betekent voortdurend veranderen. Dat geldt - zo vindt men in Florida - niet alleen voor studenten, doch nog veel meer voor de staf. Van de staf wordt namelijk steeds minder tandheelkunde en meer onderwijskunde gevraagd.

Summary:

Title: Faculty evaluation at the University of Florida.

Faculty evaluation is essential for the quality of teaching and for the well being of the teacher. The methods applied at the University of Florida are briefly discussed.

Literatuur:

1. *Journal of Dental Education*. Vol. 41 no. 6, juni 1977.
2. Mackenzie, R. S. (1977): Essential features of a faculty evaluation program. *J Dent Educ* 41:301.
3. Allen, D. L., King, A. (1977): Faculty evaluation at the University of Florida. *J Dent Educ* 41:329.
4. Pilot, T. (1978): Voorbereiding op voortdurende scholing. Een cursus voor tandheelkundige studenten aan de Universiteit van Florida. *Ned Tijdschr Tandheelkd* 85:214.

Februari 1978. Adres: Dr. T. Pilot,
Ant. Deusinglaan 1,
Groningen.